

Παρηγία

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ & ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ • ΕΤΟΣ Α' • ΤΕΥΧΟΣ 2^ο • ΑΠΡΙΛΙΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 2014

Περιοδικόν

ΠΑΡΡΗΣΙΑ

Τριμηνιαία Ἑκδοσις
Οἰκοδομῆς καὶ Ἑνημερώσεως

Ἀπρίλιος - Ἰούνιος
ΕΤΟΣ Α' - ΤΕΥΧΟΣ 2^ο

ΕΚΔΟΤΗΣ

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης
Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς
κ.κ. Παντελεήμων

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις
Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς
Τηλ. 25310 22642
Fax: 25310 23439

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ἀρχιμ. Βαρθολομαῖος Ἱατρίδης
Ἀρχιμ. Δαμασκηνὸς Ἀμπατζίδης
Γεώργιος Χρ. Τσιγράς

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

Χαρίλαος Μιχαλόπουλος

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ

Γιάννης Μενεσιδης

ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

ΔΕΚΤΑΙ ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΑΙ ΕΙΣΦΟΡΑΙ
ΑΡΘΡΑ-ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ

Περιοδικόν Παρρησία

Ἱερὰ Μητρόπολις

Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς

Τ.Θ. 306, Τ.Κ. 69100 Κομοτηνῆς

ΕΚΤΥΠΩΣΗ

Τυπογραφεῖον «Ἐπικοινωνία Α.Ε.»

Ἐναντι Πανεπιστημιουπόλεως

691 00 Κομοτηνῆς

Τηλ. 25310 81512, Fax: 25310 26027

E-mail: epikoinonia.ae@gmail.com

Περιεχόμενα

01.

«Πάσχα 2014»

ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου
Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς
κ. Παντελεήμονος

03.

«Πεντηκοστήν ἑορτάζομεν»
Ἀρχιμ. Βαρθολομαῖος Ἱατρίδης

06.

«Ἐθνοαποδόμηση
καὶ ἐθνομηδενισμός»
Δημήτρης Μαυρίδης, Συγγραφέας

12.

«Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος
στὴν ἐλληνικὴ λαϊκὴ θρησκευτικότητα»
Μανώλης Γ. Βαρβούνης, Καθηγητὴς
τοῦ Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης

16.

«Ἐκκλησιαστικὲς εἰδήσεις»
Ἑπιμέλεια: Διάκονος Νεκτάριος Δημητρόπουλος

Ἀγαπητοί μου ἀδελφοί,

Ἡ Ἐκκλησία καὶ φέτος στὴ σιγαλιὰ τῆς μεσονυκτικῆς τῆς αὐτῆς αὐτῆς, στὸ ξέφωτο τοῦ ἡσυχαστικοῦ σαββατισμοῦ τοῦ νεκρωθέντος ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ Κυρίου μας διασαλπίζει μὲ δύο μόνο λέξεις τὸ μήνυμα μιᾶς μοναδικῆς καὶ ἀνεπανάληπτης νίκης μὲ οἰκουμενικὸ περιεχόμενο καὶ σωτηριολογικὲς διαστάσεις: «Χριστὸς Ἀνέστη!».

Διακηρύσσει, ἐν συνεχείᾳ, μὲ ἀδιατάρακτη βεβαιότητα μέσα ἀπὸ τὰ στόματα τῶν βαπτισμένων στὸν Χριστὸ παιδιῶν Της τὴν ἀποδοχὴ αὐτοῦ τοῦ νικητηρίου μηνύματος, ἐπίσης μὲ δύο λέξεις: «Ἀληθῶς Ἀνέστη!».

Προσκαλεῖ νὰ κατανοήσουμε «ἐν ἐλευθερίᾳ» μὲ ἐφόδιο τὴν καθαρὴ μας πίστη καὶ ὄχι τὸν ἐπιστημονικὸ ὀρθολογισμό ἐκεῖνο πού σὲ κάθε ἐποχὴ θεωρεῖται «παραλήρημα» ἀπὸ τοὺς ἀρνητὲς τῆς θεανδρικῆς ὑποστάσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὅτι, δηλαδή, στὸ πρόσωπο τοῦ ἀναστάντος Κυρίου μας καταργήθηκε ὀριστικὰ καὶ ἀμετάκλητα ὁ ἔσχατος ἐκθρὸς τοῦ ἀνθρώπου, ὁ θάνατος.

Πάσχα 2014

Καὶ ὅμως ἀδελφοί μου. Ἡ πραγματικότητα πού βιώνουμε ὡς Γένος καὶ ὡς Ἕθνος δυστυχῶς δὲν ἀνταποκρίνεται στὸ ἀναστάσιμο περιεχόμενο τοῦ κηρύγματος τῆς Ἐκκλησίας. Πολλοὶ συνάνθρωποί μας ἀκόμη ἐπιλέγουν νὰ ἀναζητοῦν περιεχόμενο καὶ νόημα ζωῆς μὲ ψευδοεφόδια τὸν ἐγωϊσμό καὶ τὴν προσήλωσι τὴν ἀτομικὴ ὑλική τους εὐδαιμονία. Προσκολλημένοι στὴ διδασκαλία τῆς ἐπικουρείας φιλοσοφίας «φάγωμεν, πίωμεν, αὔριον γὰρ ἀποθνήσκομεν», ἀντιμετωπίζουν μὲ φαρισαϊκὴ σκληρότητα τὴν εἰκόνα τοῦ πτωχοῦ, ἀνέστιου, ἀσθενοῦς, διαφορετικοῦ σὲ πιστεύματα καὶ ἐπιλογὲς συνανθρώπου τους, μολονότι εἶναι πλάσμα καὶ

εἰκόνα Θεοῦ. Καὶ συνεπῶς ὁ «ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου» ἀκόμη ἐπικυριαρχεῖ σὲ κάθε ἀνθρώπινη τραγωδία.

Ὅμως διδαχθήκαμε ἀπὸ τοὺς προγόνους μας ὅτι στὴν ἀνθρώπινη τραγωδία ὑπάρχει λύση. Εἶναι ἡ κάθαρση. Συνεπῶς καὶ σήμερα ὑπάρχει φάρμακο κατὰ τοῦ ἐγωϊσμοῦ καὶ τῆς φθορᾶς. Ὑπάρχει ἐλπίδα ζωντανή. Ἡ κατάστασή μας εἶναι ἀναστρέψιμη.

Ἡ ἀποψινὴ νύκτα εἶναι ἡ ἀπόδειξη καὶ ἡ γνήσια εὐκαιρία γιὰ τὸ νέο καὶ καθοριστικὸ ἄνοιγμά μας πρὸς τὴν κάθαρση καὶ τὸ ἀληθινὸ φῶς. Εἶναι προσκλητήριο ἀποδέσμευσης ἀπὸ κάθε εἶδους βιωτικὴ μέριμνα, ἡ ὁποία δὲν ἐξυπηρετεῖ τὸν στόχο τῆς προσωπικῆς μας ἀνάστασης

ἀπὸ τὰ πάθη ποὺ μᾶς καθηλώνουν στὴν φθορὰ καὶ τὴν σήψη. Ὑπάρχει ἀνάμεσά μας ὁ ἀναστημένος Χριστός, «ἡ ζωὴ, ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια». Εἶναι ἡ κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας μας, ἐντὸς τῆς ὁποίας ὀφείλουμε νὰ ζοῦμε καὶ νὰ ἀναπνέουμε.

Ἄς μείνουμε φιλοτίμως γιὰ νὰ Τὸν κοινωνήσουμε στὴν ἀναστάσιμη ἀγάπη Του, στὴν λειτουργικὴ μας σύναξη. Καὶ στὴ συνέχεια ὡς κοινωνοὶ καὶ μάρτυρες τῆς Ἀναστάσεώς Του, ἅς Τοῦ ἐπιτρέψουμε νὰ προετοιμάσει καὶ τὴν δική μας ἀνάσταση.

Μὲ διάπυρες εὐχὲς πρὸς τὸν ἀναστάντα Κύριον

Ὁ Μητροπολίτης
+ ὁ Μαρωνέας καὶ Κομοτηνῆς
Παντελεήμων

Η έορτή τῆς Πεντηκοστῆς, ὅπως καὶ τὸ Πάσχα, προέρχεται ἀπὸ τὸν κῶρο τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Πρόκειται γιὰ τὴν έορτὴ ποὺ έορταζόταν πενήντα ἡμέρες μετὰ τὸ έβραϊκὸ Πάσχα. Ὀνομαζόταν, έπίσης, καὶ «έορτὴ έβδομάδων», διότι έπρεπε νὰ τελεῖται έπτά έβδομάδες μετὰ τὸ Πάσχα. Μάλιστα, ὅπως μᾶς ἀναφέρει τὸ βιβλίο τῆς Έξόδου, έπειδὴ συνέπιπτε μὲ τὴν ἀρχὴ τοῦ θερισμοῦ τῶν σιτηρῶν, λεγόταν καὶ «έορτὴ θερισμοῦ πρωτογεννημάτων». Ἡ Έξοδος, τὸ Δευτερονόμιο καὶ οἱ Ἀριθμοὶ ἀναφέρουν τὴν έορτὴ καὶ ὡς «ἡμέρα τῶν νέων», διότι αὐτὴ τὴν ἡμέρα προσφέρονταν οἱ πρῶτοι ἄρτοι ἀπὸ τὴ νέα συγκομιδὴ τοῦ σιταριοῦ, τὰ λεγόμενα «πρωτόλεια».

Ἡ έορτὴ τῆς Πεντηκοστῆς ὑπενθύμιζε στοὺς Έβραίους τὸ μεγάλο γεγονός τῆς παραδόσεως τοῦ νόμου. Ὁ Θεὸς εἶχε ζητήσει νὰ καθαρθεῖ ὁ λαός, προκειμένου νὰ ἀνεβεῖ ὁ Μωϋσῆς στὸ ὄρος

Πεντηκοστὴν έορτάζομεν

Ἀρχιμανδρίτης
Βαρθολομαῖος Ἱατρίδης
Ἱεροκέρυκας τῆς Ἱ.Μ.
Μαρωνείας & Κομοτηνῆς

Σινᾶ καὶ νὰ παραλάβει τὸν νόμο. Ὁ χρόνος ποὺ μεσολάβησε μεταξὺ τῆς διαβάσεως τῆς Ἑρυθρᾶς Θαλάσσης, δηλαδὴ τοῦ Πάσχα, (ποὺ σημαίνει διάβαση) μέχρι τὴν παραλαβὴ τοῦ νόμου ἀπὸ τὸν Μωϋσῆ στοὺς ὄρους διήρκησε πενήντα ἡμέρες. Ἡ ἑορτὴ αὐτή, ἐπομένως, ὑπενθύνιζε –κι αὐτὸ ἦταν πολὺ σημαντικό– ὅτι παρέλαβαν ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν Θεὸ τὸν νόμο, ποὺ ἔπρεπε νὰ τηροῦν. Ἐπιπλέον, ἡ ἑορτὴ τῆς Πεντηκοστῆς ἐρχόταν νὰ ὑπενθυμίσει στοὺς Ἑβραίους τὴν ἀναρίθμητες εὐεργεσίες τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸ λαὸ τὸ δικό Του καὶ συνεπῶς ἀποτελοῦσε ἑορτὴ τῆς ἀποδόσεως εὐχαριστιῶν πρὸς τὸν Θεό.

Παρατηροῦμε ὅτι ἡ ἑορτὴ αὐτὴ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἀποτελεῖ τύπο, ἀντίτυπο, μιᾶς ἄλλης ἑορτῆς τῆς Καινῆς Διαθήκης καὶ ἀποδεικνύεται τύπος μελλοντικῶν ἀγαθῶν, διότι πενήντα ἡμέρες μετὰ τὴν ἑορτὴ τοῦ χριστιανικοῦ Πάσχα, δηλαδὴ τὴν ἑορτὴ ποὺ ὁ Κύριος ἀναστήθηκε, ἔχουμε τὴν κάθοδο τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Εἶναι δὲ ὁροθετικὲς αὐτὲς οἱ δύο ἑορτές, Πάσχα καὶ Πεντηκοστή. Ἀπὸ τῆς μίας, διάβαση τῶν Ἑβραίων ἀπὸ τὴν Ἑρυθρὰ Θάλασσα –παραλαβὴ τοῦ νόμου καὶ ἀπόδοση εὐχαριστιῶν στοὺς Θεοῦ. Ἀπὸ τὴν ἄλλη, Πάσχα-Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ – Πεντηκοστή – Κάθοδος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ φανέρωση τῆς Ἐκκλησίας στὸν κόσμον.

Ἡ ἡμέρα αὐτὴ τῆς Πεντηκοστῆς, ἡ «ἡμέρα τῶν νέων», δηλαδὴ ἡμέρα τῶν νέων καρπῶν, εἶναι ἡ ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς στὸν χριστιανικὸ πλῆθος τῆς νέας συγκομιδῆς τῆς Ἐκκλησίας. Ἦδη μὲ τὸ πρῶτο κήρυγμα ποὺ ἔκανε ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἔδρευσε τρεῖς χιλιάδες ψυχὲς ἀπὸ τὸν ἀγρὸ τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ, καὶ τὴν δευτέρη μέρα δύο χιλιάδες ψυχὲς, ποὺ πίστεψαν στοὺς Θε-ανθρώπινο πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ.

Ἡ χριστιανικὴ Πεντηκοστή εἶναι τὸ βαθὺ μυστήριον τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἡ ἀποκάλυψη αὐτοῦ τοῦ μυστηρίου ἐγίνε μὲ τὴ φανέρωση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος κατὰ ἕναν κατα-

πληκτικὸ τρόπο. Τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο ἔδειξε ἀκριβῶς αὐτὸ τὸ βαθὺ μυστήριον μὲ τὴς ἐξῆς δύο ἐνέργειές Του:

Πρῶτα-πρῶτα, ἐπικύρωσε τὴν ταυτότητα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, δηλαδὴ τοὺς ἵπταν ἐκεῖνος ποὺ περπάτησε ἀνάμεσά τους. Ὃταν ὁ Κύριος μίλησε γιὰ τὴν ἀποστολή Του, «ἐγίνε σχίσμα ἀνάμεσα στοὺς λαοὺς». Ὃστε ὁ Κύριος γίνεταί αἰτία σχίσματος; Ναί. Ἄλλοι ἔλεγαν: «Αὐτὸς εἶναι ἐκ Θεοῦ!». Ἄλλοι ἔλεγαν: «Λαοπλάνος εἶναι!». Ὁ Χριστὸς εἶπε στοὺς μαθητὲς Του: «Ὃταν δὲ ἔλθῃ ὁ Παράκλητος», δηλαδὴ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο, «ὃν ἐγὼ πέμψω ὑμῖν παρὰ τοῦ Πατρός», ποὺ ἐγὼ θὰ στείλω ἀπὸ τὸν Πάτερα, «τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας», τὸ ὁποῖο ἐκπορεύεταί ἀπὸ τὸν Πατέρα, Αὐτὸς θὰ δώσει τὴν μαρτυρία τοὺς εἶμαι. Ποιὸς «αὐτός»; Ὁ Παράκλητος. Ποιὸς Παράκλητος; Ὁ δευτέρος Παράκλητος, γιατί ὁ πρῶτος εἶναι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς, εἶναι ὁ Υἱός.

Δεύτερον, τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο φανέρωσε τὴν ἐπανάδρυση τῆς Ἐκκλησίας πάνω στὴ γῆ. Καὶ αὐτὴ ἡ φανέρωση ἐγίνε μὲ μία σωρεία ἐκδηλώσεων, ὅπως μᾶς τὴς περιγράφει ὁ εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς στοὺς βιβλίον τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων.

Ἀλλὰ τί εἶναι ἡ Ἐκκλησία; Ἡ Ἐκκλησία εἶναι συναϊδιος μὲ τὸν Θεό. Προσέξτε: «ἀϊδιος» θὰ πεῖ αὐτὸς ποὺ δὲν ἔχει ἀρχή, ἀλλὰ δὲν ἔχει καὶ τέλος. Ἡ διαφορὰ τῆς λέξεως «ἀϊδιος» ἀπὸ τὸ «αἰώνιος» εἶναι ὅτι ὁ «αἰώνιος» ἔχει ἀρχή, ἀλλὰ δὲν ἔχει τέλος. Ἐμεῖς οἱ ἄνθρωποι εἶτε τὸ θέλουμε εἶτε ὄχι εἴμαστε αἰώνιοι. Γιατί; Διότι δὲν ἔχουμε τέλος. Ἀλλὰ εἴχαμε ἀρχή. Ὁ Θεὸς ὅμως δὲν εἶναι ἀπλῶς αἰώνιος· καταχρηστικῶς λέμε τὸν Θεὸ αἰώνιο. Ὁ Θεὸς εἶναι ἀϊδιος, δηλαδὴ χωρὶς ἀρχή καὶ χωρὶς τέλος.

Εἶναι ἰδιαίτερη τιμὴ γιὰ μᾶς ὅτι ἀνήκου-με στὴν Ἐκκλησία. Ὁ δὲ Θεὸς θέλοντας νὰ ἐκφράσῃ τὴν ἀγαπητικὴ Του σχέση καὶ ἔξω ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ Του δημιουργεῖ τὸν ἀγγελικὸν κόσμον. Ἡθελε καὶ ἄλλα ὄντα νὰ χαροῦν αὐτὴ

τὴν ἀγαπητικὴ σχέσιν. Ἔτσι, λοιπόν, ὁ Θεὸς ἐπεκτείνει τὴν Ἐκκλησίαν Του σ' αὐτὰ τὰ ὄντα ποὺ λέγονται ἄγγελοι, κι ἐκεῖ πλέον ἔχουμε τὸν κόσμον τῶν ἀγγέλων, τὴν Ἐκκλησίαν τῶν ἀγγέλων. Γι' αὐτὸ ἡ Ἐκκλησία ὀνομάζεται «Ἐκκλησία πρωτοτόκων ἐν οὐρανοῖς». Κοιτάξτε αὐτὸ τὸ «πρωτοτόκων»! Εἶναι γνωστὸ ὅτι ὁ πρωτότοκος εἶναι πάντα ὁ πρῶτος, δευτερότοκος εἶναι ὁ δεύτερος, τριτότοκος εἶναι ὁ τρίτος. Πῶς, λοιπόν, εἶναι ὅλη ἡ Ἐκκλησία «Ἐκκλησία πρωτοτόκων»; «Ἐκκλησία πρωτοτόκων» σημαίνει ὅτι ὅλοι μέσα στὸ χωρὸ τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ ἔχουν τὰ ἴδια προνόμια.

Ὅμως, στὴν ἐπέκτασιν τῆς Ἐκκλησίας στὴ γῆ ἔχει τὸν λόγο καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα. Εἶναι, ἐπομένως, ἡ πνευματολογικὴ διάστασις τῆς Ἐκκλησίας, ποὺ ἐκφράζεται μὲ τὴν Πεντηκοστή. Συντελεστὲς εἶναι οἱ δύο Παράκλητοι: ὁ πρῶτος Παράκλητος, ὁ ἐνανθρωπήσας Υἱός, καὶ ὁ δεύτερος Παράκλητος, τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, τὸ ὁποῖο ἦλθε στὴ γῆ, ὅταν ὁ Υἱὸς ἀνέβηκε στὸν Οὐρανόν. Καὶ ἔκτοτε μένει σ' αὐτὴ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, καὶ μένει, γιὰ νὰ τὴν ἀγιάζει. Χωρὶς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον δὲν ὑπάρχει ἡ γνώσις καὶ ἡ ἀποδοχὴ τῆς ταυτότητος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, χωρὶς Αὐτὸ εἶναι ἀκατανόητη ἡ πνευματικὴ ζωὴ, ὅπως τὴν θέλει ὁ Πατὴρ καὶ τὴν ἐδίδαξε ὁ Υἱός. «Ὡς σῶμα καὶ ἓν Πνεῦμα». «Ὡς σῶμα, δηλαδὴ τοῦ Χριστοῦ. Ὡς Πνεῦμα, δηλαδὴ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα. Αὐτὸ εἶναι ἡ Ἐκκλησία. Εἶναι θεμελιωμένη στὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ, ποὺ διατηρεῖται ζωντανὸ καὶ αὐξανόμενο καὶ τελειούμενον ἀπὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, τὸ ὁποῖο μαζὶ μὲ τὸν Υἱόν, προικίζει τὴν Ἐκκλησίαν μὲ τὰ δῶρα ποὺ φέρνει ἀπὸ τὸν Οὐρανόν.

Τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς ἡ Ἐκκλησία φανερώθηκε ἑνδοξῶς καὶ τέλεια μέσα στὴν ἱστορίαν καὶ μέσα στὸν κόσμον. Ἡ Ἐκκλησία ἔχει ἓναν μεγάλον σκοπόν: πρέπει νὰ ἐκκλησιαστικοποιήσῃ τὸν κόσμον, οἱ πιστοὶ πρέπει νὰ τελειωθοῦν «στὸ μέτρο τῆς ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ». Ἡ Ἐκκλησία μά-

λιστα πρέπει νὰ ζεῖ ἔντονα τὴν προσδοκίαν τῆς Δευτέρας τοῦ Χριστοῦ Παρουσίας, ὅπου καὶ θὰ γίνῃ ἡ ὁλοκλήρωσίς της.

Καὶ κάτι ἀκόμη. «Ὅπου εἶναι τὸ Πνεῦμα τοῦ Κυρίου, ἐκεῖ ἐλευθερία» (Β' Κορ. 3,17). Ἀπελευθέρωσις ἀπὸ κάποιον ἢ κάτι, ἐλευθερία γιὰ κάποιον ἢ γιὰ κάτι. Καὶ τὰ δύο εἶναι συνδεδεμένα μὲ τὴν ἐνέργειαν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τὸ ὁποῖον εἶναι ἐλευθερία. Καὶ ἰδοὺ μερικὲς μορφές: α) ἀπελευθέρωσις ἀπὸ τὸ παρελθόν – μετάνοια, β) ἀπελευθέρωσις ἀπὸ τὸ πάθος τοῦ ἐγκεντρισμοῦ – ἄσκησις καὶ θεραπεία, γ) ἀπελευθέρωσις ἀπὸ τὴν ἀδικίαν, τὴν φτώχειαν καὶ ὅλα τὰ κοινωνικὰ δεινὰ, δ) ἀπελευθέρωσις ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὴν φθορὰ καὶ τὸν θάνατον – κάτι γιὰ τὸ ὁποῖον σχεδὸν δὲν ὁμιλοῦμε, ε) ἐλευθερία νὰ ἀγαπᾶμε ἀκόμη καὶ τοὺς ἐχθροὺς μας, νὰ ἐπιτρέπουμε στοὺς ἄλλους νὰ ὑπάρχουν καὶ νὰ δημιουργοῦν, παρὰ τὶς ὅποιες διαφορὰς καὶ ταυτότητες, καὶ τελικὰ ἐλευθερία νὰ θυσιαζόμαστε γιὰ τοὺς ἄλλους, ὅπως ὁ Κύριος ἔδωκε τὴ ζωὴν Του πάνω στὸν Σταυρό (Μητρ. Περγάμου Ἰωάννου, «Ἅγιον Πνεῦμα, μεταμόρφωσον καὶ ἀγιάσον τὴν ζωὴν μας», Ζ' Γενικὴ Συνέλευσις τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν, Καμπέρρα, Φεβρουάριος 1991, Κατερίνη 1992, σσ. 69-70).

Ἄν κάποτε μάθουμε τί εἶναι ἡ Ἐκκλησία, θὰ συγκλονιστοῦμε! Θὰ δοξάσουμε τὸν Ἅγιον Τριαδικόν Θεόν, ποὺ μᾶς συμπεριέλαβε στὴν κοινωνίαν Του, στὴν Ἐκκλησίαν Του! Θὰ αἰσθανόμαστε ὅτι ἡ Ἐκκλησία δὲν εἶναι κάτι ποὺ δὲν ἔχει καὶ τόση ἀξία. Ὅτιδήποτε δὲν εἶναι Ἐκκλησία θὰ μένει πάντα ξένο, πάντα κάτι δεύτερο, πάντα κάτι ποὺ δὲν θὰ σωθεῖ. «Ἐκκλησίας οὐδὲν ἴσον», λέει ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος. Οὐρανὸς πολὺφωτος ἡ Ἐκκλησία, ἀνεδείχθη ἅπαντας φωταγωγοῦσα τοὺς πιστοὺς· ἐν ᾧ ἑστώτες κραυγάζομεν· τοῦτον τὸν οἶκον στερέωσον, Κύριε. Τὸ στερέωμα τῶν ἐπὶ σοὶ πεποιθότων στερέωσον, Κύριε, τὴν Ἐκκλησίαν, ἣν ἐκτίσω τῷ τιμῷ σου Αἵματι.

*Ἐθνοαποδόμηση
καὶ
ἐθνομηδενισμός*

Μὲ τοὺς καινοφανεῖς ὄρους «ἐθνοαποδόμηση» καὶ «ἐθνομηδενισμός» χαρακτηρίζουμε τὴν πλημύρα τῶν ἀμφισβητήσεων καθιερωμένων δεδομένων τῆς ἐλληνικῆς ἱστορίας καὶ τῆς καθημερινῆς ἀντίληψης ποὺ ἔχουμε γιὰ τὴν πατρίδα μας. Πιὸ συγκεκριμένα, «ἐθνοαποδόμηση» εἶναι κάθε ἀμφι-

Δημήτρης Μαυρίδης
Συγγραφέας

ση πού κυριαρχεῖ στὴ λαϊκὴ φαντασία καὶ συγκροτεῖ μία πειστικὴ ἱστορικὴ καὶ ἠθικὴ εἰκόνα τῆς χώρας καὶ τοῦ λαοῦ της. Ἡ συνείδηση, ὅμως, αὐτὴ βάλλεται σήμερα ἀπὸ ομάδες διανοουμένων, οἱ ὁποῖοι τὴν θεωροῦν ἀνεπίτρεπτα ἑλληνοκεντρικὴ, ὥστε νὰ δυσχεραίνει τὴν προσέγγιση πρὸς τὸν κόσμον καὶ νὰ ἀδικεῖ τοὺς ὁμοίους λαούς. Κατηγορεῖται εὐθέως ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ὅτι ὑποκύπτει στὴ γοητεία τοῦ ἐθνικισμοῦ καὶ ὑποστηρίζεται ὅτι ἡ θεραπεία θὰ πρέπει νὰ βασισθεῖ στὸν ἐκσυγχρονισμό τῆς ἐκπαίδευσης καὶ στὴν ἰδεολογικὴ καθοδήγηση τῶν Μέσων Μαζικῆς Ἐνημέρωσης.

Ἄν θυμᾶμαι καλά, πρῶτα παρουσιάσθηκε μιὰ ἀμφισβήτηση σχετικὰ μὲ τὴ δημιουργία καὶ τὴ συνείδηση τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους. Ὑποστηρίχθηκε ὅτι τὸ ἑλληνικὸ ἔθνος ἀποτελεῖ κατασκευή πού ἀκολουθεῖ τὸν εὐρωπαϊκὸ Διαφωτισμό. Ὅτι ἀποτελεῖ μία φαντασιακὴ κοινότητα πού συνδέεται μὲ τὴ δημιουργία τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους. Ἀγνοήθηκαν ἔτσι τὰ πλήθη τῶν παραδειγμάτων καὶ οἱ ἑλληνικοὶ αἰῶνες πού ἀκολούθησαν «τὸ ὄμαιμον, τὸ ὁμόγλωσσον, τὸ ὁμότροπον», πού ἦδη ἀπὸ τὸν 5ο αἰῶνα π.Χ. ἐπικαλεῖται ὁ Ἡρόδοτος. Ἐπικράτησε κατόπιν ἡ συνήθεια τῆς ἄρνησης τῆς συνέχειας τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους, τὴν ὁποία κατὰ τὸν 19ο αἰῶνα ὁ Κωνσταντῖνος Παπαρρηγόπουλος ἀγωνίσθηκε μὲ τὴ συνθετικὴ «Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους» νὰ ἀποδείξει. Ἀφαιρέθηκε ἔτσι τὸ ἱστορικὸ βάθος, τὸ ὁποῖο πλαισιώνει καὶ συνοδεύει τὸ λόγιον, τὸ δομημένο καὶ τὸ φυσικὸ περιβάλλον τῆς χώρας μας. Μετά, ἀκολούθησε τὸ ζήτημα τῶν ταυτοτήτων καὶ τῆς ἀνα-

σβήτηση τῶν στοιχείων πού συγκροτοῦν ἱστορικὰ τὸ ἑλληνικὸ ἔθνος, ἐνῶ «ἐθνομυδενισμός» εἶναι ἡ ἀπαξίωση τῶν ἠθικῶν στοιχείων πού συγκροτοῦν τὴν ἑλληνικὴ ἱστορικὴ παρουσία.

Ἡ ἀντίληψη αὐτὴ μαζὶ μὲ τὴν ἱστορικὴ ἐμπειρία ἔχουν δημιουργήσει μία συνείδη-

φορᾶς τοῦ ἑρπαιεύματος στὶς ταυτότητες τῶν Ἑλλήνων. Ἡ ἀμφισβήτηση συνεχίσθηκε μὲ τὸ περιβόητο βιβλίον τῆς Ἱστορίας τῆς ΣΤ΄ τάξης τῶν Δημοτικῶν Σχολείων. Ἀμφισβητήθηκαν στὴ συνέχεια συμβολικοὶ μῦθοι ποὺ ἐνισχύουν ποικίλῃ τὴν ταυτότητά μας, ὅπως ἡ ἱστορικὴ πραγματικότητα τοῦ Κρυφοῦ Σχολείου καὶ ἀμέσως μετὰ ἡ ἀλήθεια τοῦ Χοροῦ τοῦ Ζαλόγγου. Ἀφορμὴ σὲ μεγάλες καὶ σχολιοτεχνεῖς συζητήσεις ἔδωσε ἡ προβολὴ στὴν τηλεόραση μιᾶς σειρᾶς σχετικῆς μὲ τὴν Ἐπανάσταση τοῦ 1821. Ἐκεῖ, ὑποστηρίχθηκε ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπανάσταση εἶχε κίνητρα καὶ φορεῖς τελείως διαφορετικὰ ἀπὸ αὐτὰ ποὺ καθιερώθηκαν ἰδεολογικὰ καὶ δῆθεν ἀνιστόρητα. Μάλιστα, ἀφαιρέθηκε τὸ φωτιστὲς τῆς ἡθικῆς ὑπεροχῆς τῶν Ἑλλήνων, οἱ ὅποιοι κατηγορήθηκαν ὡς σφαγεῖς τῆς Τριπολιτσᾶς. Ἡ εἰκόνα αὐτὴ συμπληρώθηκε μὲ τὴν ἄρνηση τοῦ ἔθνοαπελευθερωτικοῦ χαρακτῆρα τῆς Μικρασιατικῆς Ἐκστρατείας, ποὺ κατέληξε νὰ θεωρεῖται κατακτητικὸς πόλεμος.

Παράλληλα, σὲ ποικίλα δημοσιεύματα καὶ τηλεοπτικὲς ἐκπομπὲς ἐπιχειρήθηκε ὁ ἐξωραϊσμὸς καὶ ἡ ἐξιδανίκευση τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας. Ὑποστηρίχθηκε ὅτι ἡ διοικητικὴ αὐτὴ ἐπινόηση, τοῦ ἐπιδρομέα καὶ κατακτητῆ ἀπὸ τὴν Κεντρικὴ Ἀσία, εἶχε ἕνα προοδευτικὸ χαρακτῆρα καὶ μάλιστα ὅτι τὸ ἑλληνικὸ ἔθνος ἀποτελοῦσε συστατικὸ στοιχεῖο τῆς. Εἶναι, λοιπόν, ἡ Ὀθωμανικὴ Αὐτοκρατορία ἕνα μὴ ἐχθρικὸ πολιτειακὸ σχῆμα, τοῦ ὁποῖου οἱ Ἕλληνες ἀποτελοῦν συστατικὴ ὁμάδα. Οἱ Γενίτσαροι ἀναγορεύονται σὲ ἐκφραστὲς μιᾶς κοινωνικῆς κινητικότητας καὶ ἡ Ὀθωμανικὴ Αὐτοκρατορία ἀναγεννιέται καὶ γίνεται τμῆμα τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας. Ἀντιθέτως, ἡ Βυζαντινὴ Αὐτοκρατορία ἀποσπᾶται ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴ ἱστορία καὶ κατηγορεῖται ὡς βάρβαρη καὶ ὀπισθοδρομικὴ. Τέλος, ζητήθηκε ἡ κατάργηση τῆς διδασκαλίας τῶν Ἀρχαίων στὴ Μέση Ἐκπαίδευση καὶ ἡ μετα-

τροπὴ τῆς διδασκαλίας τῶν Ἑρπαιευτικῶν σὲ προαιρετικὴ.

Ὅπως συνέβη μὲ τὴ ρομαντικὴ ἱστοριογραφία τοῦ 19οῦ αἰῶνα, ὅταν οἱ ριζοσπάστες ἱστορικοὶ Ἐδουάρδος Γκίβων καὶ Γιάνκομπ Φίλιπ Φαλμεράιερ δημιούργησαν σχολὲς ἀμφισβήτησης καὶ ἀντίστοιχες ἀντίδρασης, ἔτσι καὶ σήμερα οἱ ἀμφισβητήσεις τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους ξεκινοῦν ἀπὸ συγκεκριμένα περιβάλλοντα τῶν ἐργαλειῶν πανεπιστημιακῶν σπουδῶν στὶς ΗΠΑ καὶ ἀπὸ πραγματιστὲς ἱστορικοὺς ἐκφραστὲς τῆς Νέας Ἱστορίας ἀπὸ πανεπιστήμια τῆς εὐρωπαϊκῆς ἡπείρου. Κατ' ἀρχήν, ἡ περιβόητη παγκοσμιοποίηση καὶ τὸ ἀνοιγμὰ τῶν παγκόσμιων ἀγορῶν ἐπιβάλλουν τὸν περιορισμὸ τῶν ἰσχυρῶν ἔθνικων συνειδήσεων καὶ ἐκείνων τῶν πολιτισμικῶν παραδόσεων ποὺ ἐνδέχεται νὰ ἀντιδρᾶσουν στὴ δημιουργία ἑνὸς παγκόσμιου πολιτισμοῦ. Πολυπολιτισμικότητα εἶναι ἡ ἀξία καὶ ἡ ἀνάγκη ποὺ ἐπιβάλλεται. Ἡ μεταφορὰ τοῦ οἰκονομικοῦ κέντρου βάρους τοῦ παγκόσμιου συστήματος ἀπὸ τὸν Ἀτλαντικὸ στὸν Εἰρηνικὸ ὠκεανὸ εἶναι ἡ αἰτία τῆς ἀνάδυσης ἑνὸς νέου πολυπολιτικοῦ κόσμου, ὁ ὁποῖος εἶναι καὶ κατ' ἀνάγκην πολυπολιτισμικός.

Τὸ πολυπολιτισμικὸ πρότυπο ἐπιδιώκει τὴ διάλυση τῆς μοναδικότητας τοῦ κλασσικοῦ κόσμου μέσα σὲ μία σειρά ἀπὸ πολλὰς ὑβριδικῆς πολιτισμικῆς ὑποενότητες καὶ σὲ ἕνα πολυφωνικὸ συνονθύλευμα ἀπὸ ἀνατολικὲς δοξασίες καὶ παραδόσεις. Θὰ πρέπει λοιπὸν νὰ ρωτήσουμε τί ἀπομένει ἀπὸ τὸν ἀγῶνα κατὰ τῆς ἀμάθειας, τῆς δεισιδαιμονίας καὶ ποὶος θὰ διαρρήξει τοὺς δεσμοὺς ποὺ συνεχῶς ὑφαίνουν τὸ ἄλογο καὶ τὸ παράλογο. Ἀγῶνα, ποὺ ἀνέλαβε ὁ κλασσικισμὸς ὡς προϋπόθεση κάθε πολιτισμικῆς ἀνθισσης καὶ κάθε οὐσιαστικῆς ἐκπαίδευσης, ἀλλὰ καὶ κάθε δημοκρατικῆς ἐξέλιξης, ἀφοῦ ἡ δημοκρατία σημαίνει κατ' ἀνάγκην καὶ παιδεία καὶ μάλιστα κλασσικὴ παιδεία.

Ὑποστηρίζεται ὅτι ὁ ἑλληνοκεντρισμὸς παραμόρφωσε καὶ περιορίσε τὰ ἐπιτεύγματα τῶν ἄλλων πολιτισμῶν καὶ θεωρεῖται ἀτύχημα τὸ ὅτι ἡ ἔνδοξη κληρονομία τοῦ κλασσικοῦ κόσμου κατόρθωσε νὰ ἐπιβίωσει τῶν κατακτητῶν τῆς Ἑλλάδας. Εἶναι, λοιπόν, ἀρνητικὴ ἐξέλιξη, γιὰ τοὺς ὁπαδοὺς τῆς πολυπολιτισμικότητας, τὸ ὅτι ἡ Ρωμαϊκὴ καὶ Ὀθωμανικὴ κατάκτηση τῆς Ἑλλάδας δὲν στάθηκαν ἱκανὲς νὰ ἐμποδίσουν τοὺς μεταγενέστερους θριάμβους τοῦ κλασικισμοῦ καὶ τὸν ἐνθουσιασμόν ποὺ ἐξακολουθεῖ ἀμείωτος νὰ συνοδεύει τὰ ἑλληνικὰ ἐπιτεύγματα. Πὰ τοὺς θιασῶτες τοῦ πολυπολιτισμικοῦ καὶ τοὺς ἀρνητὲς τοῦ κλασικισμοῦ ἡ καλλιέργεια τοῦ πολυγλωσσικοῦ, τοῦ διαπολιτισμικοῦ, αὐτοῦ πού, κατὰ τὴ γνώμη τους, βοηθᾷ στὴν πνευματικὴ ἀλληλοκατανόηση καὶ προάγει τὴν παγκόσμια συνεργασία, δὲν εἶναι ὅ,τι μπορεῖ σήμερα νὰ πετύχει ἡ ψυχρότητα αὐτοῦ ποὺ ὀνομάζουμε «κλασσικό».

Ἡ συζήτηση αὐτὴ ἀναζωπυρώθηκε πρόσφατα μὲ τὸν θάνατο τοῦ συγγραφέα τῆς «Μαύρης Ἀθηνᾶς» Martin Bernal. Στὸ τρίτομο αὐτὸ ἔργο, ποὺ εἶναι ἀποτέλεσμα λογιισύνης, πλὴν ἄκρως ἀμφιλεγόμενο, ὁ Martin Bernal ἐπιχειρηματολογεῖ σὲ ἓνα εὐρύτατο φάσμα ὑποστηρίζοντας ὅτι οἱ ἀπαρχὲς τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ βρίσκονται στὴν ἀρχαία Αἴγυπτο καὶ στὴν ἀρχαία Φοινίκη. Οἱ Αἰγύπτιοι καὶ οἱ Φοίνικες ἐποίησαν, κατὰ τὸν Bernal, στὴν προϊστορικὴ Ἑλλάδα. Ἔτσι, ὁ κλασσικὸς πολιτισμὸς περιγράφεται ὡς ὕβριδικὸ ἀποτέλεσμα τῆς συνάντησης ἀρχαίων πολιτισμῶν καὶ παραδόσεων παρὰ ὡς αὐτοδύναμο σύνολο μιᾶς συμπαγοῦς καὶ ἀδιάσπαστης πολιτισμικῆς συνέχειας. Μάλιστα, ἡ σχετικοποίηση τοῦ κλασσικοῦ κόσμου καὶ ἡ ὑποταγὴ του σὲ πολυπολιτισμικὰ πλαίσια ἀκολουθεῖται ἀπὸ τὸν εὐρωπαϊκὸ πολιτισμό, ποὺ θεωρεῖται ἓνα φαντασιακὸ ἀποτέλεσμα, κατάλληλο, γιὰ νὰ στηρίζει καὶ νὰ ἐξυπηρετεῖ τοὺς

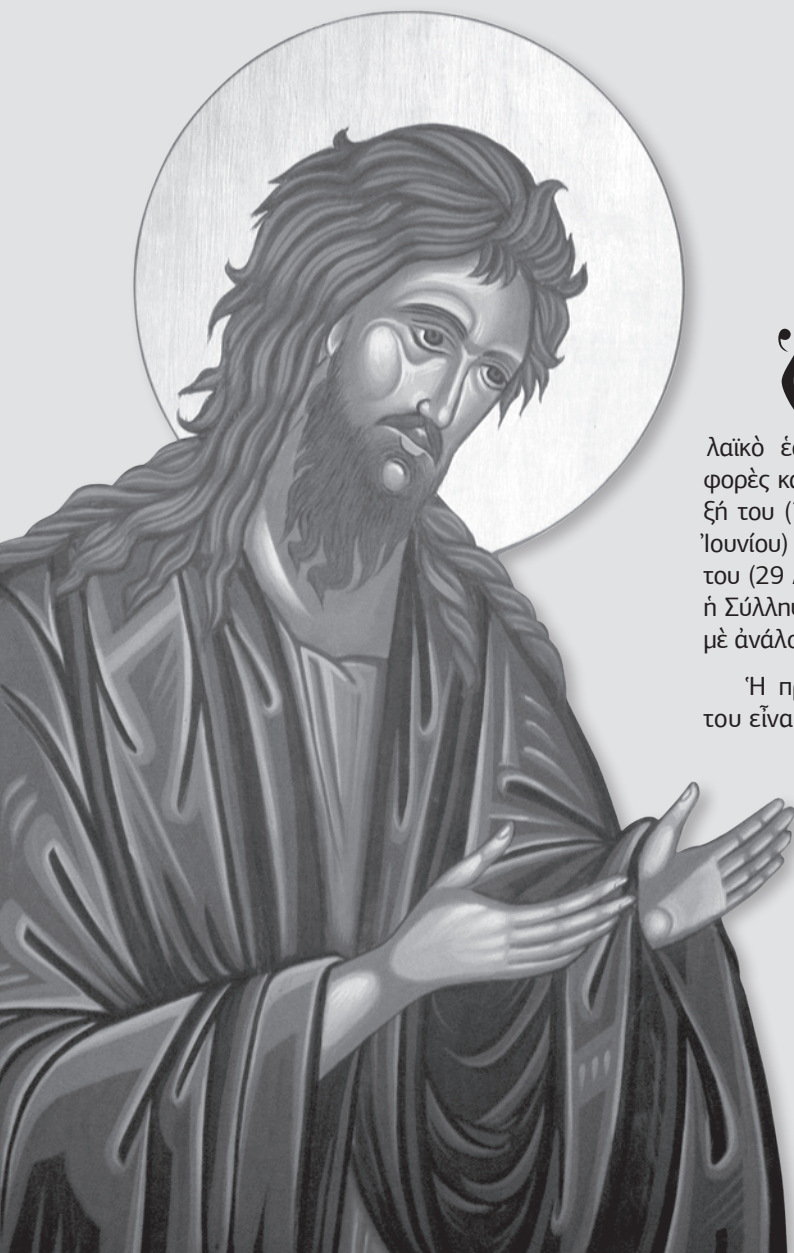
Εὐρωπαίους καὶ τὶς ἐπιδιώξεις τους.

Δὲν μᾶς εἶναι γνωστὸ τὸ τί στηρίζει καὶ τρέφει τὴν προσπάθεια γιὰ ἀποδόμηση τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας καὶ τῆς κρατούσας ιδεολογίας. Ἡ προσπάθεια ἀποδόμησης φαίνεται ἐπίμονη, διαρκὴς καὶ ἐκτεταμένη καί, βέβαια, δὲν μπορούμε νὰ καταφύγουμε σὲ θεωρίες συνωμοσίας. Οἱ πολιτικὲς σκοπιμότητες ποὺ ἐνδέχεται νὰ ὑποκρύπτονται δὲν μᾶς φαίνεται νὰ ἀποτελοῦν ἐπαρκὴ ἐξήγηση. Ὡστόσο, ἡ ἑλληνικὴ ἱστορία καὶ ἡ ἑλληνικὴ ταυτότητα ἀποτελοῦν πολιτισμικὲς ἀξίες. Ἡ ἀμφισβήτησή τους δὲν ἀφορᾷ μόνο τοὺς Ἕλληνες, ἀλλὰ ἐνδέχεται νὰ ἔχει κόστος ποὺ ἀφορᾷ ὀλόκληρη τὴν οἰκουμένη. Θὰ τολμούσαμε νὰ ποῦμε ὅτι αὐτὰ ποὺ ἀμφισβητοῦνται ἀποτελοῦν προϊόντα μιᾶς παγκόσμιας ἱστορικῆς καὶ πολιτισμικῆς πρωτοπορίας καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀμφισβητηθοῦν στὸ πλαίσιο μιᾶς συγκυρίας καὶ ἐνὸς συρμού.

Δὲν ἔχουμε νὰ προτείνουμε λύσεις, παρὰ μία εὐχή: Εἶναι ἀνάγκη ἀπόλυτη καὶ κατεπείγουσα νὰ ἀναλάβει ἡ ἑλληνικὴ διανόηση καὶ ἡ ἑλληνικὴ ἐπιστῆμη τὴν ἀποκρουση τῶν ἐθνοαποδομητικῶν καὶ ἐθνομηδενιστικῶν τάσεων. Πρέπει νὰ ληφθεῖ δράση, νὰ δημιουργηθοῦν συνθετικὰ ἐπιστημονικὰ ἔργα καὶ νὰ κινητοποιηθοῦν τὰ ἑλληνικὰ πανεπιστήμια. Γνωρίζουμε πόσο δύσκολες εἶναι τέτοιες δράσεις. Ὡστόσο, πρόκειται γιὰ ἀγώνα ποὺ, ἂν χαθεῖ στὸ ἐπίπεδο τῆς διάνοις καὶ τοῦ φρονήματος, ὅλα θὰ ἔχουν χαθεῖ.

Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος στήν ἐλληνικὴ λαϊκὴ θρησκευτικότητα

Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος ἀποτελεῖ μία ἐξαιρετικὰ τιμώμενη μορφή στο ἐλληνικὸ λαϊκὸ ἐορτολόγιο, καθὼς ἐορτάζεται τρεῖς φορὲς κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ ἔτους: στὴ Σύναξή του (7 Ἰανουαρίου), στο Γενέσιόν του (24 Ἰουνίου) καὶ στὴν Ἀποτομὴ τῆς Τιμίας Κεφαλῆς του (29 Αὐγούστου). Ἄλλες ἐορτές του, ὅπως ἡ Σύλληψη (23 Σεπτεμβρίου), δὲν σχετίζονται μὲ ἀνάλογα λαϊκὰ ἔθιμα.

Ἡ πρώτη στο λαϊκὸ ἐορτολόγιο ἐορτὴ του εἶναι αὐτὴ τῆς Συνάξεώς του, ποὺ ἔρχεται ἀμέσως μετὰ τὰ Θεοφάνεια καὶ συνεχίζει οὐσιαστικὰ τὸν ἁγιαστικὸ τοῦ νεροῦ χαρακτήρα. Στὴν κατηγορία τῶν λαϊκῶν λατρευτικῶν τελετουργιῶν τῆς ἡμέρας αὐτῆς μποροῦν νὰ ἐνταχθοῦν τὰ «βρεξούδια», ποὺ συνηθίζονται σὲ πολλὰ χωριά καὶ οἰκισμοὺς τῆς Ἀνατολικῆς Θράκης. Στὴ διάρκεια αὐτῆς τῆς τελετουργίας ὁ κουμπάρος βρέχει μὲ τὸ νερὸ μιᾶς βρύσης ἢ μιᾶς πηγῆς τὸ κεφάλι

τοῦ γαμπροῦ, ἂν δὲν ἔχει ἀκόμη περάσει χρόνος ἀπὸ τὴν ἡμέρα τοῦ γάμου, μὲ τὴν πεποίθηση ὅτι ἔτσι θὰ στεριώσει τὸ νέο ζευγάρι, θὰ εἶναι ὑγιὲς καὶ εὐτυχισμένο, ἀλλὰ καὶ θὰ εὐοδωθοῦν ὅλες οἱ ἐπαγγελματικές προσπάθειες τῆς νέας οἰκογένειας.

Τὸ νερὸ σὲ κάθε μορφὴ καὶ ἐφαρμογὴ του κυριαρχεῖ στὶς λαϊκὲς τελετουργίες τῆς ἡμέρας, καὶ μάλιστα στὴν Ἀνατολικὴ Θράκη καὶ τὴν Ἀνατολικὴ Ρωμυλία, περιοχὲς γεωργικὲς καὶ μὲ ἐπάρκεια –ἢ ἀκόμη καὶ ἀφθονία– ὑδάτων. Στὸ Σιναπλὶ τῆς Βόρειας Θράκης, γιὰ παράδειγμα, οἱ νέοι τοῦ χωριοῦ πῆγαιναν μὲ τὸν ιερέα σὲ μία βρύση ἔξω ἀπὸ τὸν οἰκισμό, ὅπου ἕνας νέος μεταμφιεζόταν σὲ ιερέα καὶ οἱ ὑπόλοιποι τὸν ἔλουζαν στὸ νερὸ τῆς βρύσης, γιὰ «ντὴ γειὰ καὶ τὸ μπερεκέτ». Κατὰ τὴν ἐπιστροφή στὸ χωριό, ὁ κανονικὸς ιερέας παρέθετε πανηγυρικὸ γεῦμα στὸ σπίτι του, ὅπου γλεντοῦσαν ὅλοι οἱ συμμετέχοντες στὸ ἔθιμο. Στὴν Σκόπελο τῆς Ἀνατολικῆς Θράκης πάλι οἱ νέοι τοῦ χωριοῦ ἔλουζαν τελετουργικὰ ὄχι μόνον τὸν ιερέα, ἀλλὰ καὶ τὶς ὑπόλοιπες ἀρχὲς τοῦ τόπου. Στὴν περίπτωση αὐτὴ ἔχουμε ἀνανέωση, καὶ μάλιστα μέσω ἀντιπροσώπου τοῦ κυριότερου ἐκφραστῆ τῆς ὑπερφυσικῆς ἐξουσίας στὸ χωριό, τοῦ παπᾶ, ὁ ὁποῖος ὅμως ἀποτελεῖ τελετουργικὸ καὶ συμβολικὸ ἰσοδύναμο τοῦ πρωτοτύπου, καθὼς φέρει τὸ κύριο χαρακτηριστικὸ τοῦ ἀξιωματοῦ του, τὸ ράσο.

Ἡ ἀνανέωση ἐπιτυγχάνεται μὲ τὸ τελετουργικὸ βάπτισμα στὸ παντοδύναμο νερὸ μιᾶς τρεχούμενης πηγῆς, ἄρα μὲ τὴν οἰκείωση τῆς δύναμης ποὺ ἐμπεριέχεται στὰ πνεύματα ποὺ φυλάγουν καὶ τροφοδοτοῦν ὑπερφυσικὰ τὴν πηγὴ αὐτή. Καὶ ἡ τελετουργικὴ αὐτὴ ἀνανέωση δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ ὀδηγεῖ στὴν ἐπίτευξη τῶν σπουδαιότερων εὐετηρικῶν αἰτημάτων τῆς ἀγροτοκτηνοτροφικῆς κοινότητας, δηλαδὴ τῆς ὑγείας καὶ τῆς καλῆς σοδειᾶς, διὰ τῶν ὁποίων ἐξασφαλίζεται ἡ ἐπιβίωση τόσο σὲ

Μανώλης Γ. Βαρβούνης
Καθηγητὴς τοῦ Δημοκριτείου
Πανεπιστημίου Θράκης

προσωπικὸ καὶ οἰκογενειακὸ ὅσο καὶ συλλογικὸ-κοινοτικὸ ἐπίπεδο. Ἐξάλλου, ἡ τελετουργικὴ ὑπόσταση τῆς πράξης καταδεικνύεται καὶ ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι σὲ ὀρισμένες περιπτώσεις βρέχουν συμβολικὰ μόνον τὸ κεφάλι τοῦ ιερέα ἢ τῶν προυκόντων τοῦ χωριοῦ, ὄχι ὅλο τὸ σῶμα τους. Καὶ πάλι τὸ πανίσχυρο τρεχούμενο καὶ ἁγιασμένο νερὸ μεταδίδει τελετουργικά, μὲ τὴν μετάληψη ἢ τὴν ἐπαφή του μὲ τὸ ἀνθρώπινο σῶμα, τὶς δυνάμεις του στὸν ἄνθρωπο, μὲ σκοπὸ τὴν ἐξασφάλιση γονιμότητας καὶ εὐετηρίας, στὴν διαβατήρια στιγμή τῶν Θεοφανείων. Ἰδιαίτερη διάδοση εἶχε τὸ ἔθιμο αὐτὸ στὴν Σκόπελο καὶ στὴν Πέτρα τῆς Ἀνατολικῆς Θράκης. Ἐδῶ ἡ δύναμη τοῦ νεροῦ ἐνισχύεται τελετουργικά καὶ ἀπὸ τὴ χρῆση πράσινων κλαδιῶν, ποὺ βεβαίως θυμίζει τὶς ἀνάλογες ἐκκλησιαστικὲς τελετουργικὲς πρακτικὲς, κατὰ τὴν τέλεση τῆς ἀκολουθίας τοῦ ἁγιασμοῦ, καὶ τὸν περιφαντισμὸ μὲ αὐτὸν τῶν πιστῶν. Συχνὰ μάλιστα ἔχουμε βρέξιμο ὁλόκληρου τοῦ σώματος, ἐνῶ ἰδιαίτερη σημασία δίνεται στοὺς νιόπαντρους, ποὺ ἔχουν μεγαλύτερη ἀνάγκη γιὰ τελετουργικὴ γονιμικὴ ἐνίσχυση.

Ὁ Δ. Σ. Λουκάτος πάλι ἀναφέρει ὅτι στὶς παραλιακὲς περιοχὲς τῆς Ἀνατολικῆς Θράκης μετὰ τὴ Θεία Λειτουργία τῆς ἑορτῆς τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου (7 Ἰανουαρίου) ἔπαιρναν τοὺς νιόπαντρους τῆς χρονιάς μὲ μουσικὰ ὄργανα, τοὺς ὀδηγοῦσαν στὸ γιαλὸ καὶ τοὺς ἔσπρωχναν τελετουργικά, γιὰ νὰ βραχοῦν στὴ θάλασσα. Ἰδιαίτερος δὲ στὶς γυναῖκες, ποὺ σχετίζονταν ἀμεσότερα μὲ τὸ αἶτημα τῆς

τεκνογονίας καὶ τῆς γονιμότητας, ἔριχναν θαλασσινὸ νερὸ στὸ κεφάλι μὲ κανάτες εὐχόμενοι: «Νὰ ζήσετε καὶ νὰ σᾶς δώσει ὁ Θεὸς παιδιά». Οἱ γονιμικοί, καὶ μάλιστα οἱ ἀνθρωπογονιμικοί, σκοποὶ τῆς τελετουργίας εἶναι ὀλοφάνεροι, καθὼς ἐπιδιώκεται νὰ μεταδοθεῖ τελετουργικὰ στοὺς νεόνυμφους ἡ καθαρτήρια καὶ ζωαρχικὴ δύναμη τῆς θάλασσας, μὲ σκοπὸ νὰ διευκολυνθεῖ μαγικὰ καὶ συμβολικὰ ἡ τεκνογονία, ἡ ἀπαράιτητη κατάληξη ποὺ συμπλήρωνε, βιολογικὰ καὶ κοινωνικὰ, κάθε γάμο.

Ξεχωριστὴ θέση στὶς ἐορτὲς τοῦ καλοκαιριοῦ κατέχει καὶ ἡ ἐορτὴ τοῦ Γενεσίου τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου στὶς 24 Ἰουνίου. Πρόκειται γιὰ ἐορτὴ, ἡ ὁποία συνδέεται μὲ πολλὰ ἔθιμα σὲ ὁλόκληρη τὴν Ἑλλάδα. Κύριο χαρακτηριστικὸ τῆς ἐορτῆς αὐτῆς εἶναι τὸ ἔθιμο μὲ τὶς πυρὲς ποὺ ἀνάβονται τελετουργικὰ τὴν παραμονή, στὶς ὁποῖες συνήθως καίονται καὶ τὰ στεφάνια τῆς πρωτομαγιάς. Οἱ φωτιὲς αὐτὲς λέγονται φανοὶ ἢ κάψαλα, γι' αὐτὸ καὶ ἡ ἡμέρα τῆς γιορτῆς λέγεται τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ «Φανιστῆ» ἢ τοῦ «Φωταρᾶ» κ.λ.π. Ἄλλες λαϊκὲς λατρευτικὲς ἐπωνυμίες τοῦ ἁγίου εἶναι «Ἄν Γιαννιοῦ τοῦ Λιοτροπιοῦ» ἢ «Ριζικάρη» ἢ «Λαμπαδιάρη» ἢ «Κληδόνου». Οἱ φωτιὲς ἀνάβονται σὲ σταυροδρόμια κατὰ γειτονιές, παλαιότερα μὲ ἀνταγωνιστικὴ διάθεση, ποῖα γειτονιὰ θὰ ἀνάψει μεγαλύτερη φωτιά ἀπὸ τὴν ἄλλη. Παιδιά καὶ μεγάλοι ἀνάβουν φωτιές, πηδοῦν τρεῖς φορές πάνω ἀπὸ τὶς φλόγες, κάνοντας εὐχὲς γιὰ καλὴ ὑγεία καὶ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ κάθε κακό. Τὸ ἔθιμο, διαβατήριο καὶ καθαρτήριο στὴν οὐσία του, προβάλλει τὴ διάσταση τῆς τελετουργικῆς ἐθιμικῆς καθάρσεως μέσω τῆς καθαρτήριας δύναμης τῆς φωτιᾶς. Τὴν παραμονή, τοῦ Ἄν Γιάννη τοῦ Λιοτροπιοῦ σὲ ὅλη σχεδὸν τὴν Ἑλλάδα ἀνάβουν φωτιές, γύρω ἀπὸ τὶς ὁποῖες χορεύουν, τραγουδοῦν καὶ ὑπερηκοῦν, μὲ σκοπὸ κυρίως τὴ σωματικὴ ὑγεία. Οἱ πυρὲς τῶν ἡμερῶν

αὐτῶν ἦταν ἓνα ἔθιμο διαδεδομένο σὲ ὅλους σχεδὸν τοὺς εὐρωπαϊκοὺς καὶ τοὺς βαλκανικοὺς λαούς.

Μὲ τὸν Ἰούνιο, ὅμως, συμπίπτει ἡ ἀκμὴ τοῦ καλοκαιριοῦ, οἱ θερινὲς τροπὲς τοῦ ἡλίου, ποὺ θεωροῦνταν σημαντικὴ καὶ ὀρισμένες φορές ἐπικίνδυνη καμπὴ τοῦ χρόνου. Ὅσα ἀρχαῖα ἔθιμα ἀνάγονται στὶς θερινὲς τροπὲς τοῦ ἡλίου συνδέθηκαν μὲ τὸ Γενέσιο Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου, καὶ ἔτσι στὴ λαϊκὴ ἐθιμολογία τῆς ἐορτῆς διατηρήθηκαν ὀρισμένες συνήθειες τοῦ ἀρχαίου κόσμου σχετικὲς μὲ τὸ θερινὸ ἡλιοτρόπιο. Τὸ δρώμενο τοῦ Κλήδονα ἀποτελεῖ μιὰ ἰδιαίτερη ἐθιμικὴ ἐκδήλωση, γιὰ τὴν ὁποία ἀντλοῦμε πληροφορίες ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους Ἑλλήνες συγγραφεῖς, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοὺς βυζαντινοὺς Μιχαὴλ Ψελλὸ (11^{ος} αἰ.), Θεόδ. Βαλαμῶνα, Ἰω. Ζωναρᾶ (12^{ος} αἰ.) καὶ Ἰωσήφ Βρυέννιο (15^{ος} αἰ.). Ἡ λέξη «κλήδονας» προέρχεται ἀπὸ τὴν ἀρχαία ἐλληνικὴ λέξη κληδών, ποὺ σημαίνει τὸν μαντικὸ ψίθυρο, τὴν προφητικὴ ρήση καὶ γι' αὐτὸ κατ' ἐπέκταση σημαίνει τὸν οἰωνό, τὸ προμήνυμα, τὴ φήμη, τὸ μάντεμα.

Τὸ δρώμενο μάλιστα μαζί μὲ ἄλλα ἔθιμα ποὺ ἀνάγονται στὶς θερινὲς τροπὲς τοῦ ἡλίου συνδέθηκε μὲ τὴν ἐορτὴ τοῦ Γενεσίου τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου, τοῦ μεγαλύτερου προφήτη ποὺ προμήνυσε τὴν ἔλευση τοῦ Χριστοῦ, παρόλο ποὺ ἡ Ἐκκλησία ἐπικεῖρσε ἀρχικὰ νὰ τὸ καταδικάσει καὶ νὰ τὸ καταργήσει, παρομοιάζοντάς το μὲ παγανιστικὴ τελετή. Ἡ πολεμικὴ ποὺ ἀσκήθηκε ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν γιὰ τὴν ἐξάλειψη τοῦ ἐθίμου ἐκφράζεται μὲ τὴ σχετικὴ ἀπαγόρευση τῆς ἐν Τρούλλῳ Ἑκτῆς Οἰκουμενικῆς Συνόδου (680 μ.Χ.): «τὰς ἐν ταῖς νομηνίαις ὑπὸ τινων πρὸ τῶν οἰκείων ἐργαστηρίων ἢ οἰκων ἀναπτομένας πυράς, ἃς καὶ ὑπεράλλεσθαί τινες κατὰ τι ἔθος ἀρχαῖον ἐπικειροῦσιν, ἀπὸ τοῦ παρόντος καταργηθῆναι προστάσσομεν. Ὅστις οὖν τοιοῦτό τι πράξει ἀφοριζέσθω».

Ἡ ἑορτὴ τῆς Ἀποτομῆς τῆς Τιμίας Κεφαλῆς τοῦ Προδρόμου ἑορτάζεται στὶς 29 Αὐγούστου μὲ ἀπόλυτη νηστεία, καὶ ἀπὸ λάδι, σὲ ἀνάμνηση τοῦ «πορνικοῦ συμποσίου», στὴ διάρκεια τοῦ ὁποῖου ζητήθηκε καὶ πραγματοποιήθηκε ὁ ἀποκεφαλισμὸς τοῦ ἁγίου. Ἀπὸ τὸ τιμώμενο γεγονός, ἀπὸ τὸν πυρετὸ μὲ τὸν ὁποῖο τιμωρεῖ ὁ ἅγιος κατὰ τὴν παράδοση ὅσους δὲν τιμοῦν τὴν ἑορτὴ του μὲ νηστεία καὶ ἀργία, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴ νηστεία προέρχονται πολλὰ ἀπὸ τὰ λαϊκὰ ὀνόματα τῆς ἑορτῆς, ὅπως γιὰ παράδειγμα τοῦ Κοψοκέφαλου (στὴν Καστοριά), τοῦ Νηστικοῦ (στὴ Λέσβο), τοῦ Ριγολόγου (στὴν Κρήτη), τοῦ Παροξυσμοῦ (στὴ Λήμνο). Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὶς γεωργικὲς ἀσχολίες καὶ τὶς σοδεῖες τῆς ἐποχῆς ἡ ἑορτὴ ὀνομάζεται, ἐπίσης, τοῦ Πετειναρά (στὶς Κυδωνίες), τοῦ Σπασοκάδ' (στὴ Γορτυνία), τοῦ Σταφυλᾶ (στο Σαμμακόβι) κ.λπ. Στὴν Κύπρο πίστευαν μάλιστα ὅτι ἡ κεφαλὴ τοῦ Προδρόμου ἦταν ὁρατὴ μέσα στὸν ἀνατέλλοντα ἥλιο.

Πολλὲς εἶναι οἱ πανηγύρεις τῆς ἡμέρας, μὲ λιτανεῖες καὶ παρακλήσεις στὰ παρεκκλήσια καὶ τὰ ξωκλήσια τοῦ ἁγίου, ὅπου συχνὰ μάλιστα ὑπάρχουν καὶ θεραπευτικὰ ἀγιάσματα. Σὲ πολλὲς περιοχὲς δὲν ἔπιαναν μαχαίρι καὶ δὲν ἔτρωγαν τροφίμα ἢ καρπούς μὲ μαῦρο χρῶμα, ὅπως μαῦρα σταφύλια, μαῦρα σύκα κ.λπ., σὲ ἀνάμνηση τοῦ ἀποκεφαλισμοῦ τοῦ ἁγίου καὶ τοῦ αἱματός του ποὺ ἔρρευσε. Τὸν ἅγιο συνέδεε ὁ λαὸς μὲ τὸν πυρετό, συνηθέστατα μάλιστα μὲ τὰ ἐμπύρετα ρίγη τῆς ἐλονοσίας, καὶ τοῦ ἔταζαν λειτουργίες, λάδι καὶ κερί γιὰ νὰ τοὺς ἀπαλλάξει. Μαρτυροῦνται ἀκόμη καὶ θυσίες πετεινῶν καὶ κατσικιῶν ἀπὸ τάμα, παρὰ τὴν αὐστηρὴ νηστεία τῆς

ἡμέρας. Τὸ κεφάλι μάλιστα τοῦ θυσιασθέντος πετεινοῦ στὸ Ἀδραμύττι τὸ κρέμαγαν σὲ μία συκιά, ἐνῶ τὸ ἴδιο τὸ ζῶο τὸ ἄφηναν σφαγμένο στὸ ξωκλήσι τοῦ ἁγίου, γιὰ νὰ τὸ βρεῖ καὶ νὰ τὸ φάει ὁποῖος εἶχε οἰκονομικὴ ἀνάγκη καὶ στεροῦνταν τροφῆς.

Στὴν Κορώνη μετροῦσαν μὲ κλωστή τὸ μῆκος τοῦ τέμπλου τοῦ ναοῦ ποὺ ἦταν ἀφιερωμένος στὸν ἅγιο, καὶ κατόπιν τύλιγαν τὴν κλωστή αὐτὴ γύρω ἀπὸ τὴ μέση τους καὶ κοιμόντουσαν μερικὰ βράδια. Στὴ συνέχεια τὴ χρησιμοποιοῦσαν ὡς φυτίλι γιὰ τὴν κατασκευὴ κεριῶν, τὰ ὁποῖα ἄναβαν πιστεύοντας ὅτι μαζὶ τους καίγονταν καὶ ὅλες οἱ ἀσθένειες. Στὴν Ἀπολλωνιάδα τῆς Προύσας ἄναβαν καὶ ἐθιμικὲς πυρές, τὶς ὁποῖες καὶ υπερηδοῦσαν εὐχόμενοι καλοχρονιὰ καὶ υγεία. Τὰ σκόρδα ποὺ ἔψηναν στὴ φωτιά αὐτὴ πίστευαν ὅτι θεράπευαν τὶς παρανυχίδες, οἱ ὁποῖες μὲ τὶς μολύνσεις τους ἀπειλοῦσαν συχνὰ τὴν υγεία. Στὴν Κάρπαθο παρασκεύαζαν κουλούρια, καὶ ἀφοῦ τὰ εὐλογοῦσε ὁ ἱερέας τὰ πρόσφεραν στὰ

μικρὰ παιδιά, ὥστε νὰ διατηρηθεῖ ἡ υγεία τους.

Τὰ ἔθιμα αὐτά, μὲ τὴν παγανιστικὴ συχνὰ προέλευσή τους καὶ τὴν χριστιανικὴ μεταστοιχείωσή τους, δείχνουν ποιά εἶναι ἡ εἰκόνα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ γιὰ τὸν Ἅγιο Ἰωάννη τὸν Πρόδρομο. Ἐναν ἅγιο ποὺ ὁ λαὸς μας σέβεται καὶ τιμᾷ ἰδιαίτερος, ἀφιερώνοντάς του ἐνοριακοὺς ναοὺς, μόνες, ξωκλήσια καὶ παρεκκλήσια, ἀλλὰ καὶ προβαίνοντας σὲ συχνὴ καὶ συστηματικὴ ὀνοματοδοσία ἀπὸ τὸ ὄνομά του, καθὼς δείχνει καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἑορταζόντων σὲ κάθε ἑορτὴ του.

Ἑκκλησιαστικὲς εἰδήσεις

Ἐπιμέλεια: Διάκονος Νεκτάριος Δημητρόπουλος

Πνευματικὴ κίνησις 2013

ΑΓΙΑ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΗ - ΚΑΤΑΝΥΚΤΙΚΟΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΙ

Κατὰ τὴν περίοδο τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς προσεκλήθησαν ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως γιὰ νὰ μιλήσουν ἐπικαίρως στοὺς Κατανυκτικοὺς Ἑσπερινούς: Τὴν Β' Κυριακὴ ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. π. Παῦλος Ἰωσηφίδης, Ἱερατικὸς Προϊστάμενος τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος Ἀμπελοκήπων Θεσσαλονίκης, τὴν Γ' Κυριακὴ ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. π. Ἰωακείμ Μούκανος, Ἱεροκῆρυξ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἑάνθης καὶ Περιθεωρίου, τὴν Δ' Κυριακὴ ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. π. Δαμασκηνὸς Κιαμέτης, Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ, καὶ τὴν Ε' Κυριακὴ ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. π. Σωφρόνιος Γκουτζίνης, Πρωτοσυγκελλεύων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἑάνθης καὶ Περιθεωρίου.

ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΔΙΑΓΩΝΙΖΟΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

Τὴν 15η Μαΐου ὁ Μητροπολίτης ἐτέλεσε τὴν Θεία Λειτουργίαν στὸν Ἱερὸ Καθεδρικὸ Ναὸ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Κομοτηνῆς ὑπὲρ τῶν διαγωνιζομένων μαθητῶν στὶς Πανελλήνιες καὶ Προαγωγικὲς ἐξετάσεις.

ΕΟΡΤΑΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΩΝ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ

Στὸ πλαίσιο τῶν εορταστικῶν καὶ λατρευτικῶν ἐκδηλώσεων γιὰ τὴν ἐπέτειο τῶν Ἐλευθερίων τῆς πόλεως τὴν 13η καὶ

14η Μαΐου ὁ Μητροπολίτης προσεκάλεσε τοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτες Διδυμοτείχου, Ὁρεστιάδος καὶ Σουφλίου κ. Δαμασκηνὸ καὶ Ἑάνθης καὶ Περιθεωρίου κ. Παντελεήμονα.

ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΤΗΣ ΓΕΝΟΚΤΟΝΙΑΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ

Τὴν 18η Μαΐου μὲ ἀφορμὴ τὴν ἐπέτειο τῆς Γενοκτονίας τῶν Ἑλλήνων τοῦ Πόντου, ὁ Μητροπολίτης προσεκλήθη ἀπὸ τὸν Σύλλογο Ποντίων καὶ ὁμίλησε ἐπικαίρως. Μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐκδηλώσεως ἐτέλεσε τρισάγιο στὸν ἀνδριάντα τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χρυσάνθου τοῦ ἀπὸ Τραπεζοῦντος.

ΟΝΟΜΑΣΤΗΡΙΑ ΤΗΣ Α.Θ.Π. ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ

Ὁ Μητροπολίτης μετέβη τὴν 11η Ἰουνίου στὴ Βασιλεύουσα, ὅπου παρέστη στὰ ὀνομαστήρια τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου.

ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΑΓΙΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΛΑΤΟΥ ΣΤΟ ΝΕΟ ΣΙΔΗΡΟΧΩΡΙ

Τὴν 30η Αὐγούστου, μὲ τὴν εὐκαιρία τοπικοῦ εορτασμοῦ στὸ Νέο Σιδηρόχωρι, ὅπου βρίσκεται ὁ Ναὸς τοῦ Ἁγίου Θεοδώρου τοῦ Στρατηλάτου, ὁ Μητροπολίτης προσεκάλεσε τὸν Σεβ. Μητροπολίτη Σερρών καὶ Νιγρίτης κ. Θεολόγο, ὁ ὁποῖος ἐκόμισε ἀπότμημα τῆς Τιμίας Κάρας

τοῦ Ἀγίου Θεοδώρου πρὸς εὐλογία καὶ ἁγιασμόν τῶν πιστῶν, ἐνῶ χοροστάτησε κατὰ τὴν ἀκολουθία τοῦ ἐσπερινοῦ.

ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ ΣΤΗΝ ΜΑΞΙΜΙΑΝΟΥΠΟΛΗ

Στὴν ἀρχὴ τοῦ νέου Ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους, τὸ ἐσπέρας τῆς 31ης Αὐγούστου, ὁ Μητροπολίτης ἐτέλεσε τὴν ἀκολουθία τοῦ ἐσπερινοῦ στὰ ἐρείπια τοῦ Ναοῦ τῆς Μαξιμιανουπόλεως.

ΥΠΟΔΟΧΗ ΤΟΥ ΤΙΜΙΟΥ ΞΥΛΟΥ ΑΠΟ ΤΑ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΑ

Τὴν 10η Σεπτεμβρίου ὁ Μητροπολίτης πλαισιούμενος ἀπὸ τὸν Ἱερὸ Κλῆρο, τοὺς τοπικοὺς ἄρχοντες καὶ πλῆθος λαοῦ ὑπεδέχθη τεμάχιο τοῦ Τιμίου Ξύλου ἐκ τῆς Ἁγίας Πόλεως Ἱερουσαλήμ, τὸ ὁποῖο παρέμεινε γιὰ προσκύνηση στὸν Ἱερὸ Καθεδρικὸ Ναὸ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Κομοτηνῆς μέχρι τὴν 23η τοῦ ἰδίου μηνός.

ΑΓΙΑΣΜΟΙ ΕΠΙ ΤΗ ΕΝΑΡΞΕΙ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Τὴν 11η Σεπτεμβρίου, ἡμέρα ἐνάρξεως τῶν μαθημάτων, ὁ Μητροπολίτης ἐτέλεσε τὴν ἀκολουθίαν τοῦ Ἀγιασμοῦ σὲ ὅλα τὰ Σχολεῖα τῆς Δευτεροβάθμιας Ἐκπαίδευσης τῆς πόλεως, ὀμιλήσας καταλλήλως στοὺς μαθητές.

ΥΠΟΔΟΧΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΔΕΞΙΑΣ ΧΕΙΡΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΝΕΚΤΑΡΙΟΥ

Ὁ Μητροπολίτης προγραμμάτισε τὴν ἔλευση ἀποτμήματος τῆς δεξιᾶς χειρὸς τοῦ ἐν Ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Νεκταρίου, ἐπισκόπου Πενταπόλεως, τοῦ ἐν Αἰγίνῃ. Ἡ ὑποδοχὴ τοῦ ἱεροῦ λειψάνου ἔγινε τὸ μεσημέρι τῆς 14ης Ὀκτωβρίου. Τὸ ἱερὸ λείψανο

παρέμεινε γιὰ προσκύνηση στὸν Ἱερὸ Μητροπολιτικὸ Ναὸ Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Κομοτηνῆς ἕως τὶς ἀρχὲς Νοεμβρίου.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΥΠΕΡ ΑΝΑΠΑΥΣΕΩΣ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΧΡΥΣΑΝΘΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟ ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΟΣ

Τὴν Κυριακὴ 21^η Ὁκτωβρίου ὁ Μητροπολίτης γιὰ πρώτη φορά ἐτέλεσε στὸν Ἱερὸ Μητροπολιτικὸ Ναὸ Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου τὸ μνημόσυνο τοῦ ἐκ Κομοτηνῆς καταγομένου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χρυσάνθου, τοῦ ἀπὸ Τραπεζούντος, στὸ ὁποῖο παρέστη σύσσωμος ὁ Σύλλογος Ποντίων καὶ Μικρασιατῶν, ἐνῶ τελέστηκε καὶ τρισάγιο στὴν ἔναντι τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ εὑρισκομένη προτομὴ τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου.

ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΑΚΩΒΟΥ

Τὴν 23^η Ὁκτωβρίου, ἡμέρα μνήμης τοῦ Ἀγίου Ἀποστόλου Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου, ὁ Μητροπολίτης ἐτέλεσε τὴν ἀρχαιοπρεπὴ Θεία Λειτουργία τοῦ Ἀγίου Ἰακώβου στὸν Ἱερὸ Καθεδρικὸ Ναὸ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου. Ἡ Θεία Λειτουργία τοῦ Ἀγίου Ἰακώβου ἐτελεῖτο κάθε μέρα ὡς καὶ τὴν Κυριακὴ 29 Δεκεμβρίου, Κυριακὴ μετὰ τὴ Γέννηση τοῦ Χριστοῦ.

ΕΤΗΣΙΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ

Μὲ τὴν συμπλήρωση ἐνὸς ἔτους ἀπὸ τὴν ἐκδημία τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου Μαρωνείας Δαμασκηνοῦ, ὁ Μητροπολίτης, γιὰ νὰ τιμήσει τὴν μνήμη τοῦ μεταστάντος πολιοῦ Ἱεράρχου, ἐτέλεσε, τὴν Κυριακὴ 3 Νοεμβρίου τὴ Θεία Λειτουργία καὶ τὸ Μνημόσυνο, στὸ ὁποῖο συμμετείχαν οἱ Σεβ. Μητροπολίτες Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης

κ. Εὐστάθιος, Ξάνθης καὶ Περιθεωρίου κ. Παντελεήμων, Χαλκίδος κ. Χρυσόστομος καὶ Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἀνθιμος.

ΑΠΟΝΟΜΗ ΤΟΥ ΟΦΦΙΚΙΟΥ ΤΗΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΠΑΤΡΟΤΗΤΟΣ ΣΕ ΟΚΤΩ ΚΛΗΡΙΚΟΥΣ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ

Τὴν 6^η Νοεμβρίου ὁ Μητροπολίτης ἐτέλεσε τὴν Θεία Λειτουργία στὸν Ἱερὸ Καθεδρικὸ Ναὸ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου, μετὰ τὸ πέρας τῆς ὁποίας προεχέρισε ὁκτῶ Ἱερεῖς σὲ Πνευματικούς, στοὺς ὁποίους ἀνέθεσε τὴ διακονία τοῦ Μυστηρίου τῆς Μετανοίας καὶ τῆς Ἐξομολογήσεως.

ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΤΗΣ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΕΚΘΕΣΕΩΣ

Τὸ ἀπόγευμα τῆς 14^{ης} Νοεμβρίου πραγματοποιήθηκαν ἀπὸ τὴν ΔΕΘ-HELEXPO τὰ ἐγκαίνια τῆς 22^{ης} Πανελληνίας Ἐμπορικῆς Ἐκθέσεως, στὴν ὁποία ὁ Μητροπολίτης ἐτέλεσε τὸν ἀγιασμό, ἐνῶ παρέστησαν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ξάνθης καὶ Περιθεωρίου κ. Παντελεήμων, ὁ Ὑπουργὸς Μακεδονίας-Θράκης κ. Καράογλου καὶ ἄλλοι ἐκπρόσωποι τῶν τοπικῶν Ἀρχῶν, τῶν Συλλόγων καὶ Φορέων.

ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΕΣ ΝΕΩΝ ΚΛΗΡΙΚΩΝ

Κατὰ τὸ ἔτος 2013 δύο νέοι ἐχειροτονήθηκαν Διάκονοι καὶ τέσσαρες ἐπιπλέον Πρεσβύτεροι.

ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΚΑΙ ΘΥΡΑΝΟΙΞΙΑ ΙΕΡΩΝ ΝΑΩΝ

Τὸ Σάββατο 13 Ἰουλίου ἐτελέσθη ἡ Ἀκολουθία τῶν Ἐγκαίνιων τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν Ξυλαγανῆς, καὶ καθιερώθησαν τὰ πρῶτα ἀντιμνήσια μὲ τὸ

ὄνομα τοῦ νέου Μητροπολίτου Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς.

Τὴν Παρασκευὴν 22 Νοεμβρίου ἐτελέσθησαν τὰ θυρανοίξια τοῦ ἀνακαινισθέντος ἐξωκκλησίου τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ τοῦ Θεοσβίτου καὶ τοῦ Ἁγίου ἐνδόξου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου στὴ Ραγάδα. Στὶς ἐργασίες ἀνακαινίσεως συμμετεῖχε ἡ 29η Ταξιαρχία Πεζικοῦ τῆς πόλεώς μας.

Πνευματικὴ κίνησις 2014

ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΙΕΡΑΡΧΩΝ

Ὁ Σεβασμιώτατος λειτούργησε σπὸν Ἱερὸ Καθεδρικό Ναὸ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου μὲ τὴ συμμετοχὴ ἀντιπροσωπειῶν Μαθητῶν καὶ Καθηγητῶν τῆς Κομοτηνῆς, ἐτέλεσε δὲ ἐπιμνημόσυνη δέηση ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν Καθηγητῶν, Διδασκάλων καὶ Εὐεργετῶν τῆς Παιδείας, ἐνῶ τὸ ἀπόγευμα στὴν αἴθουσα τοῦ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου ὁμίλησε ὁ Ἐλλογιμώτατος κ. Γεώργιος Τσιγάρας, Ἐπίκουρος Καθηγητῆς τοῦ ΔΠΘ.

ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΤΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ

Τὴν Πέμπτῃ 13 Φεβρουαρίου 2014 ἐτελέσθησαν τὰ ἐγκαίνια τοῦ Γραφείου Ἑσωτερικῆς καὶ Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς, στὰ ὁποῖα παρέστησαν ὁ Σεβ. Κεντρῶας Ἀφρικῆς κ. Νικηφόρος, ὁ ὁποῖος μετὰ τὸν Ἁγιασμό ἀνέπτυξε θέμα σχετικὸ μὲ τὴν Ἱεραποστολὴν στὴν Ἀφρική, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ξάνθης καὶ Περιθεωρίου κ. Παντελεήμων καὶ ὁ Ποιμενάρχης μας.

ΑΓΙΑ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΗ – ΚΑΤΑΝΥΚΤΙΚΟΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΙ

Κατά την περίοδο της Αγίας και Μεγάλης Τεσσαρακοστής όμιλησαν στους Κατανυκτικούς Έσπερινούς: Την Α' Κυριακή ο Πανοσιολ. Αρχιμ. π. Βαρνάβας Γιάγκου, Ίερατικός Προϊστάμενος του Ίεροῦ Ναοῦ Παναγίας Λαοδηγητρίας Θεσσαλονίκης, την Β' Κυριακή ο Πανοσιολ. Αρχιμ. π. Ήπιφάνιος Καραγεώργος, Πρωτοσύγκελλος τῆς Ίερᾶς Μητροπόλεως Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας, τὴν Γ' Κυριακή ο Πανοσιολ. Αρχιμ. π. Κωνσταντῖνος Σακαρίδης, Προϊστάμενος τῆς Ίεραποστολικῆς Ἀδελφότητος Θεολόγων «Η ΖΩΗ», τὴν Δ' Κυριακή ο Πανοσιολ. Αρχιμ. π. Ἐφραίμ Σιμωνοπετρίτης, καὶ τὴν Ε' Κυριακή ο Σεβ. Μητροπολίτης Σισανίου καὶ Σιατίστης κ. Παῦλος.

ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΔΙΑΓΩΝΙΖΟΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

Τὴν 23η Μαΐου ο Μητροπολίτης ἐτέλεσε τὴν ἀπογευματινὴ Θεία Λειτουργία στὸν Ἱερὸ Καθεδρικὸ Ναὸ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου ὑπὲρ τῶν διαγωνιζομένων μαθητῶν στὶς Πανελλήνιες καὶ Προαγωγικὲς ἐξετάσεις.

ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΕΣ ΝΕΩΝ ΚΛΗΡΙΚΩΝ

Τρεῖς νέοι ἐχειροτονήθηκαν Πρεσβύτεροι, προκειμένου νὰ καλύψουν τὰ ἡμερησιακὰ κενά.

ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΙΕΡΩΝ ΝΑΩΝ

Τὸ Σάββατο 14 Ἰουνίου ἐτελέσθη ἡ Ἀκολουθία τῶν Ἐγκαινίων τοῦ Ἱεροῦ Ἐξωκκλησίου τοῦ Ὁσίου Πέτρου τοῦ Ἀθωνίτου στὴν περιοχή τῆς Κερασιᾶς.

Τὸ Σάββατο 21 Ἰουνίου ἐτελέσθη ἡ Ἀκολουθία τῶν Ἐγκαινίων τοῦ Ἱεροῦ Παρεκκλησίου τῶν Ἀγίων Κυρίλλου καὶ Μιχαὴλ τοῦ Μαυροειδοῦς τῶν Ἀδριανουπολιτῶν τῆς Ίερᾶς Μονῆς τοῦ Ὁσίου Μαξίμου Παπικίου Ὁρους.

Ἐγκαίνια τοῦ Ἐξωκκλησίου
τοῦ Ὁσίου Πέτρου τοῦ Ἀθωνίτου
στὴν περιοχή τῆς Κερασιᾶς.

Ὑποδοχὴ τῶν ἱερῶν Λειψάνων τοῦ Ἁγίου
Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου
στὴν κεντρικὴ πλατεία τοῦ χωρίου Σώστης.

Μέγας Ἐσπερινὸς τῆς ἑορτῆς τοῦ Γενεθλίου τοῦ Ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Εὐγενίου
τοῦ Τραπεζουντίου στὸν ὁμώνυμο Ἱερό Ναο τῆς Ρωμανίας (Πετρωτά).

Ὁ Σεβασμιώτατος
Μητροπολίτης μας
ἐκπρόσωπος τῆς Α.Θ.Π.
τοῦ Οἰκουμενικοῦ
Πατριάρχου
κ.κ. Βαρθολομαίου
στὶς ἐπετειακὲς ἐκδηλώσεις
πρὸς τιμὴν τοῦ Ἁγίου
Ἀποστόλου Βαρνάβα,
ἱδρυτοῦ τῆς Ἐκκλησίας
τῆς Κύπρου.
Ἱερὸς Ναὸς Ἁγίου Βαρνάβα
στὴν Δασοῦπολη
τῆς Λευκωσίας.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΕΠΙΣΚΕΥΙΣ

22-23 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2014

